**Wijzigingstabel RvO 2022**

In het reglement van orde 2022 zijn de volgende wijzigingen aangebracht t.o.v. het RvO 2021.

| Art | lid | RvO 2021 | RvO 2022 |
|---|---|---|---|
| 2 | 4 | Fractievoorzitters kunnen zich bij afwezigheid in het presidium laten vervangen door een ander raadslid of fractie-assistent. | Fractievoorzitters kunnen zich bij afwezigheid in het presidium laten vervangen door een ander raadslid. |
| 14 | 5 | Voorzitterschap | De voorzitter handhaaft de orde van de vergadering en bewaakt naleving van het reglement van orde. |
| | 6 | | De voorzitter kan naar eigen oordeel sprekers tot de orde roepen en als die hieraan geen gevolg geven, het woord ontnemen over het onderwerp van bespreking. |
| | 7 | | De voorzitter kan naar eigen oordeel de vergadering voor bepaalde tijd schorsen of de vergadering voortijdig sluiten. |
| 14 | | | Toelichting toegevoegd |
| 16 | 2 | Bepalingen voor de Actualiteit | Per fractie kan één vraag worden ingediend voor De Actualiteit. |
| 16 | 5 | | Toelichting toegevoegd |
| | 2 t/m 9 | | Doorgenummerd tot lid 3 t/m 10 |
| 36 | 1 | Agenda-initiatief | Raadsleden hebben het recht om te verzoeken een onderwerp op de Agenda van een Politiek Podium te plaatsen. |
| | 2 | | Zij dienen hiertoe een schriftelijke verzoek in bij de Agendacommissie in een daartoe door de Agendacommissie opgesteld format. Het verzoek wordt in een eerstvolgende vergadering van de Agendacommissie behandeld. |
| | 3 | | Het verzoek behelst in ieder geval het onderwerp, het doel, de beoogde behandelwijze en voor Informatieve bijeenkomsten uit te nodigen gasten. |
| 36 t/m 44 | | | Doorgenummerd tot 37 t/m 45 |
| 45 | | Intrekking reglement 2014 | Vervallen |

In de **toelichting** op het reglement van orde 2022 zijn de volgende wijzigingen aangebracht t.o.v. het RvO 2021.

| Art | lid | RvO 2021 | RvO 2022 |
|---|---|---|---|
| | | **Algemene Toelichting** | |
| | | Dit reglement van orde is het resultaat van evaluatie en verfijning van de werkwijze in 2020 en 2021. De beeldvormende fase, de meningsvormende fase en de besluitvormende raadsvergadering worden daarin als één samenhangend geheel gezien: het *Politiek Podium*.<br>Uit de evaluatie van de werkwijze is een tweetal aanvullingen naar voren gekomen: het actualiteitenuur en de burgeragendering; deze zijn in dit RvO opgenomen. | Dit reglement van orde is het resultaat van evaluatie en verfijning van de werkwijze in de periode 2020-2022. De beeldvormende fase, de meningsvormende fase en de besluitvormende raadsvergadering worden daarin als één samenhangend geheel gezien: het *Politiek Podium*. |
| | | **Artikelsgewijze toelichting** | |
| 14 | | Voorzitterschap | In dit artikel wordt de taak en rol van de voorzitter nader geduid. De voorzitter vervult zijn taken vanuit een kader dat gekenmerkt wordt door het besef van respect voor elkaar en het functioneren van onze lokale democratie. De rol van de voorzitter is a-politiek, als een neutrale scheidsrechter die ervoor zorgt dat de regels gevolgd worden.<br>Onze representatieve democratie kent grote vrijheid toe aan de volksvertegenwoordigers om in bijeenkomsten van de gemeenteraad hun bijdrage te geven, hun vragen en meningen te uiten. Die vrijheid is van grote waarde en brengt ook verplichtingen met zich mee. De omgangsvormen die in de gemeenteraad van Leeuwarden worden gevolgd getuigen van respect voor elkaar en voor de Gemeenteraad als zodanig. We luisteren naar elkaar, we laten elkaar uitspreken, we spreken met elkaar en niet over elkaar. Er worden geen beledigende of onbetamelijke uitingen in een vergadering gedaan. We houden ons aan de vergaderorde en spreken over het geagendeerde onderwerp. De voorzitter handhaaft de vergaderorde en kan dientengevolge sprekers het woord ontnemen als daar aanleiding toe bestaat naar zijn oordeel. We volgen de |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | aanwijzingen van de voorzitter op, ook als we het er niet mee eens zijn. Dát geschil kan buiten de vergadering bilateraal of in een Presidium vergadering besproken worden. |
| 16 | 5 | In het vijfde lid is een aanmeldingstermijn voor vragen opgenomen vanwege het feit dat de wethouders moeten worden uitgenodigd om antwoord te kunnen geven op de vragen van de raadsleden en de beantwoording enige voorbereidingstijd vergt. | In het vijfde lid is een aanmeldingstermijn voor vragen opgenomen vanwege het feit dat de wethouders moeten worden uitgenodigd om antwoord te kunnen geven op de vragen van de raadsleden en de beantwoording enige voorbereidingstijd vergt. Daarnaast is in dit artikel opgenomen dat de aanduiding en het onderwerp van de vragen moet worden gemeld. Dat betekent dat bij het aanmelden het niet volstaat uitsluitend een onderwerp te noemen maar dat de volledige inhoud van de vragen duidelijk moet zijn aangegeven. |
| | | Paragraaf 3. De *Informatieve bijeenkomst* | *De volgende passage is toegevoegd:*<br>De uitleg kan worden gegeven door ambtenaren of externe deskundigen. Voor wat betreft de aanwezigheid van ambtenaren in de informatieve bijeenkomst is het voor raadsleden belangrijk dat zij zich bewust moeten zijn van het feit dat deze medewerkers op dat moment namens en onder verantwoordelijkheid van het college aanwezig zijn. In de praktijk blijkt er soms een risico te zijn dat aan hun bijdrage een politieke duiding wordt gegeven. Dit is nadrukkelijk niet de bedoeling omdat ambtenaren daarmee in een kwetsbare positie komen. |
| Art 36<br>Nieuw | | Agenda-initiatief | Zie ook art. 5 lid 2<br>Het agenda-initiatief maakt het mogelijk voor iedereen om op een laagdrempelige manier onderwerpen te agenderen met als doel dit onderwerp te verkennen dan wel een uitspraak van de raad te verkrijgen.<br>Als fracties informerende brieven van het college in een bijeenkomst willen bespreken of een bepaald onderwerp willen agenderen is het noodzakelijk dat zij daarbij het doel en hun politieke punt aangeven. De initiatief nemende fractie is |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | eigenaar van het onderwerp en bepalend voor de inzet en het karakter van de bijeenkomst.<br>Het agenda-initiatief wordt ingediend bij de Agendacommissie. Deze beoordeelt of, en op welke wijze het wordt geagendeerd in het *Politiek Podium*. Een agenda-initiatief kan al dan niet een vervolg krijgen. Krijgt een agenda-initiatief vervolg, dan is dit meestal in de vorm van een motie of een initiatiefvoorstel. |
| Art 38 | | Een besluit over een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats (derde lid). | Een besluit over een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats (derde lid). Meestal wordt een dergelijke motie aangeduid als een motie vreemd aan de orde of een motie buiten de orde van de dag. Alhoewel er vanuit principiële uitgangspunten geen beperkingen moeten en kunnen worden opgelegd aan het gebruik van dit instrument is het toch zinvol over het gebruik ervan een aantal aandachtpunten te benoemen. Moties buiten de orde zijn niet bedoeld om onderwerpen te agenderen die beter binnen de reguliere fasering in het besluitvormingsproces behandeld kunnen worden. Deze route is zorgvuldiger en geeft ook inwoners mogelijkheden in dit proces te participeren. In dat geval is een agenda-initiatief vaak meer op zijn plaats. Moties buiten de orde moeten vanuit welk perspectief dan ook, en dat is meestal een politiek perspectief een urgent karakter hebben. |
| Art 40 (was 39) | | Collegevoorstel | Agendavoering |

De nummering van de artikelen is in de toelichting waar nodig aangepast aan de nummers in de bepalingen.